



گفتگو

یک قرن

گذار در عرصه فرش با عشق و هنر در خانواده حقیقی

عکس: محمد مهدی صفدرزاده حقیقی

هنر فرش بافی از گذشته های بسیار دور در اصفهان رواج داشته و این شهر جزء یکی از بهترین تولید کنندگان قالی و فرش در ایران است. هنر دوستی شاهان صفوی انگیزه هایی بود تا با توسل به آن بهترین هنرمندان از هر صنف و طبقه ای، در کارگاههای شاهی گرد آیند و آثار ارزنده ای را به وجود آورند که هنوز، بعد از طی قرون متمادی چشم و عقل را یاری باور آن نیست. قالی های ارزشمند این دوره چه در اصفهان بافته شده و چه در شهرهای اطراف آن نشان دهنده توجه ویژه به هنر قالیبافی آن عصر هستند. «شرکت فرش ف حقیقی» از موسسان فرش دست بافت در اصفهان بوده اند. این شرکت با یک صد سال سابقه، جایگاه ویژه ای را در میان فرش های ایرانی برای خود باز کرده است. این شرکت از چهارده تا شانزدهم بهمن ماه برای اولین بار با برگزاری نمایشگاهی اختصاصی در باشگاه فرمانیه، فرش های گذشته و امروز خود را در معرض دید علاقه مندان می گذارد. با مدیروعامل فرش حقیقی در دفتر ماهنامه ملاقات داشتیم تا گفت و گویی کوتاه در خصوص فرش اصفهان و نمایشگاه مذکور داشته باشیم.

■ برای آنکه خوانندگان با شما و نقشی که در صنعت - هنر فرش باز کرده اید، آشنا شوند ابتدا درباره خودتان بگویید و اینکه از چه زمانی حرفه ای چون فرش را انتخاب کردید؟

نامم محمد مهدی است و فرزند استاد فیض الله صفدرزاده حقیقی هستم، فارغ التحصیل رشته معماری و یکی از نوادگان علاقه مند و متعهد به حفظ و ارتقاء حرفه و هنر میراثی خانوادگی‌ام. بنده پس از فارغ التحصیلی با توجه به همخوانی هنر معماری در فرش، تصمیم گرفتم در همین رشته فعال شوم، کار خود را با شاگردی پدرم شروع کردم و ضمن استفاده از تجارب ارزشمند ایشان، بر آن شدم تا در به روز کردن این هنر-صنعت تجربیات خود را ادامه دهم.

■ در ایران با خانواده هایی روبه رو می شویم که نسل بعد نسل در یک رشته فعالند، آیا خانواده ی شما نیز چنین پیشینه ای دارند؟

جد ما استاد حاج مهدی خان صفدرزاده حقیقی، موسس فرش حقیقی از اولین احیاگران فرش دستباف بودند که در دوران قاجار متروکه مانده بود. ایشان با بنا کردن اولین کارگاه های متمرکز بر اساس اطلاعات و اسناد موجود در کتابخانه ملی اقدام به آموزش قالی بافی کرده و با همکاری طراحان بزرگی همچون حاج مصورالملکی و حاج میرزا آقا امامی تحولی عظیم در نقش قالی اصفهان ایجاد می کنند. پس از درگذشت استاد مهدی خان، پسران و نوادگان و نتیجه گان راه پدران را به جدیت ادامه داده اند.



استاد حاج مهدی خان قالی باف در سال ۱۲۸۸



مراسم جشنواره نفیس ترین فرش های ایران که فرش استاد فیض... صفدرزاده حقیقی به عنوان زیباترین فرش این جشنواره انتخاب گردید، کاخ سعد آباد، سال ۱۳۸۶



آدرس: اصفهان، خیابان نشاط، کوچه بیت الحسین، نبش بازارچه چهار سوق مقصود، قالی بافی حقیقی
تلفن: ۰۰۹۸-۳۱۱-۲۲۲۸۵۴۲ - فکس: ۰۰۹۸-۳۱۱-۲۲۳۳۴۷۴
www.haghighi.com
E-mail: info@haghighi.com

اینجایی تاریخی از زیباترین زاویه های معماری، به بیگانگان معرفی کنیم این باعث می شود که هم به قدرت هنر و فن قالی بافی ما پی ببرند و هم ترغیب به بازدید از میهن غنی از فرهنگ مان شوند. هیجگاه کشورهای تولید کننده فرش را رقیب خود ندیده ایم چرا که آنان در مقابل قالی های دست بافت هنری ایرانی ناتوان هستند. در شرایط حاضر ما قادریم از طریق علم فن آوری اطلاعات فرش حقیقی را برای اولین بار از طریق اینترنت به آدرس www.haghighi.com به صادرات فرشهای خود به اقصی نقاط جهان از جمله آمریکا، اروپا، استرالیا، خاور دور و میانه عرضه کنیم.

■ همانطور که می دانید صنایع دستی کشورمان در موقعیتی بحرانی قرار گرفته اند، از جمله فرش که در حال از دست دادن بازار خود است، شما آینده این صنعت را چگونه ارزیابی می کنید؟

نگاه من به فرش بیشتر از بعد هنری آن است و در حال حاضر با توجه به وضعیت فعلی نسبت به آینده صنعتی فرش نمی توان خوش بین بود. با این حال یک مزیت نیز آشکار شده است و آن عرضه ایست که برای عاشقان و هنرمندان نوآور، در این شرایط به وجود آمده است؛ کسانی که همیشه بدون توجه به مسایل مادی با قناعت و ساده زیستی و سرگرم خلاقیت خود بوده و زندگی شان را وقف هنر کرده اند. این افراد باعث افتخار یک کشور بوده و خواهند بود آنان افرادی نیستند که به خاطر منافع مادی زودگذر وارد یک عرصه می شوند، ضربه ی خودشان را به آن هنر و با صنعت می زنند و با منافع آنی همه چیز را از بین برده و می روند. اکنون نوبت هنرمندان است که به داد فرش برسند و با نوآوری ها و خلاقیت شان تمایز فرش ایرانی را با دیگران به اثبات رسانند. در این موقعیت طبیعی است که دولت باید حمایت بیشتری از آنان کند تا در امنیت کامل اقتصادی نقش خود را بهتر بازی کنند.

■ جایگاه و شناخت فرش اصفهان در خارج از کشور چگونه است؟
 فرش اصفهان بواسطه ظرافت در عین استحکامی که دارد و همچنین هنرمندان معروف تولید کننده که شهرت جهانی داشته و دارند، خریداران زیادی را به سوی خود جلب کرده است. از جمله کشورهای دوستدار فرش اصفهان آمریکا، آلمان، سوئیس، سوئد، ژاپن، امارات عربستان و... اشاره کرد.

■ تمایز فرش اصفهان با فرش دیگر نواحی ایران در چیست؟
 از نظر فنی، گره اصفهان «گره ی فارسی و نامتقارن» است، که به قالی ظرافت خاصی می بخشد، هر ردیف گره فرش اصفهان با دو سری پود همراه می شود که هر پود توسط شانه ای سنگین وزن به نام دقتین، کوبیده می شود، و گره های یافته شده را با استحکام، به هم مترکم می کند و به عمر قالی می افزاید. طرح و رنگ فرش اصفهان هم برگرفته از فرهنگ قدیمی این همان شهر است. این تاثیر پذیری به حدی است که مکتبی به نام خود ثبت کرده است تا دیگر مناطق کشور هم بتوانند از سبک آن بهره برند. طرح فرش اصفهان حاصل تلاش اساتید خلاق و تربیت یافته همان آب و خاک هستند که ایده طرح های خود را از فرهنگ و هنر معماری و کاشی کاری فضای باصالت شهرشان میگیرند. ما در اصفهان با انتخاب برترین طراحان و نقاشان و استفاده از سلیقه های برآمده از تجارب گذشته و حال، این تفاوت را به حداکثر می رسانیم.

■ با توجه به پیشینه تجربیات خود و خانواده برای علاقه مندان فرش در کشور چه پیشنهادی دارید؟

اولین موضوع در خرید فرش این است که مشتریان می توانند از طریق درخواست شناسنامه با مهر تولیدکننده از فروشنده، تمایز میان کار اصل با فرش های تقلبی که با عناوین مشهور عرضه می شوند را متوجه شوند. ما طرح فرش های حقیقی را به ثبت رسانده ایم و از این نظر حق کپی نیز محفوظ است، به علاوه همگی آنها دارای شناسنامه و یک کد ملی هستند تا با نسخه تقلبی قابل تمایز و تشخیص باشند. فرش اصفهان بافت حقیقی، با کیفیت بالایی که دارد با طول عمر بیشتر، ارزش افزوده ی بیشتری را برای مالک خود به ارمغان می آورد و می تواند انتخابی مناسب باشد. همچنین ما قادریم بنا به میل مشتریان مان بمنظور محافظت بیشتر قالی در مقابل دوده هوا و مواد رنگ زا مثل چایی و قهوه به آن پوشش نانو دهیم.

پدرم استاد فیض الله خان صفدرزاده حقیقی در آغاز فعالیت های اجرایی خود، فارغ التحصیل رشته مینیاتور از هنرستان هنر های زیبای اصفهان بودند. ایشان پس از کسب تجربه در پیشگاه پدر خود به استخدام میراث فرهنگی درآمده و به مطالعه و مرمت نقاشی های اینجایی زیر نظر هیئت ایتالیایی می پرداختند. سپس با همکاری برادر بزرگتر حاج غلامعلی خان در هنرستان هنرهای زیبا و طراحی استاد رستم شیرازی به بافت قالی ۱۲۱ متری مجلس شورای ملی آن زمان را بر عهده می گیرید و سپس بنابر سفارش دولت وقت با همکاری استاد نوروز حقیقی چهره تعداد زیادی از سران کشورهای جهان می بافند که بسیار مورد توجه بینندگان قرار می گیرد. این امر بسیار به رونق فرش در بازار زمان کمک می کند. ایشان پس از کناره گیری از کار دولتی به پشتوانه ی تجارب خود تصمیم می گیرند بمنظور معرفی فرهنگ و هنر معماری اصیل ایرانی و هنر فرش دستباف زیبا ترین دیدگاه های اینجایی تاریخی را انتخاب و به صورت تابلو فرش به دنیا عرضه کنند. همزمان با این اقدام به همراه استاد مرحوم رستم شیرازی و استاد نوروز حقیقی به اعمال نوآوری هایی در فرش های سنتی و تابلو فرش های از اینجایی تاریخی ایران می پردازند. از جمله آثارشان می توان به فرش ۴۰ متری شکار و ۳۵ متری فیروزه و تابلو های میدان نقش جهان، مسجد وکیل، مدرسه چهارباغ که نمونه تعدادی از این آثار را ایشان به موزه امام رضا (ع) اهدا نموده اند اشاره کرد. تعداد آثار پدر بیشتر از آن است که بتوانم یکجا همه آنها را نام ببرم.

■ شنیده ایم علت سفر اخیرتان به تهران، برگزاری نمایشگاهی از آثار استاد فیض الله صفدرزاده یعنی پدرتان است، اگر ممکن است درباره ی این نمایشگاه توضیح دهید؟

حاصل بیش از ۵۰ سال کار مداوم استاد بسیار متنوع است. با این حال ایشان همواره بر این نظر بودند برخی از آثار ویژه خود را که در واقع بی نظیرند در معرض فروش قرار ندهند و همین کار را هم کردند. هدف ایشان آن بود تا این آثار در کشور عزیزمان برای مردم همین آب و خاک به یادگار بماند و همواره می گفتند دوست دارم که در تهران در مکانی مناسب همه ی این آثار ویژه را در معرض نمایش برای هنردوستان قرار دهم تا رسالتی که همان خدمت به فرهنگ و هنر کشورمان است را به انجام رسانده باشم. ما وظیفه خود دیدیم که ضمن قدر دانی از زحمات صادقانه و عاشقانه پدر، در این راه همکاری کنیم. بنابراین باشگاه فرمانیه را در زمان ۱۴ الی ۱۶ بهمن ماه ۱۳۸۸ به اینکار اختصاص دادیم. در دوره معاصر ایشان یکی از معروفترین چهره های نمایشگاه های داخلی و خارجی در زمینه فرش بوده و هر ساله جوایز و تندیس های متعدد از قبیل شانه بلورین در ۱۳۸۰، خلاقیت با حفظ اصالت در ۱۳۸۱، زیبا ترین فرش جشنواره و بهترین قالیبافی در ۱۳۸۳، برترین فرشهای ایران در ۱۳۸۴، نفیس ترین فرش جشنواره سعدآباد در ۱۳۸۶، نفیس ترین و خلاق ترین و در عین حفظ اصالت جشنواره کیش ۱۳۸۸.

■ آیا در این نمایشگاه طرح های جدیدی هم برای علاقه مندان به فرش حقیقی گنجانده اید و یا تنها همان طرح های کلاسیک و گذشته ی خود را در معرض نمایش می گذارید؟

رویکرد فرش حقیقی در همین است که همیشه حرفی نو برای عرضه در نمایشگاه ها داشته باشد البته تعدادی از آثار متعلق به گذشته نیز که مورد توجه بازدید کنندگان در نمایشگاه ها بوده است نیز در این نمایشگاه ارائه می شود.

■ آیا همگان قادرند به دیدن نمایشگاه شما بیایند؟

علاقه مندان می بایستی با تماس با شماره تلفن ۰۹۱۳۳۱۴۰۶۶۴ و دادن مشخصات و آدرس خود کارت دعوت دریافت کنند یا با فرستادن ایمیل به آدرس [E-mail: info@haghighi.com](mailto:info@haghighi.com) و دادن مشخصات خود کارت خود را از طریق پست دریافت دارند.

■ با بازارها و مراکز هنری خارج از کشور و به ویژه نمایشگاه ها ارتباط برقرار کرده اید و اگر چنین است فکر می کنید موثر بوده یا خیر؟

تاکنون ما بیشتر فعالیتیمان را در کشورهای خارجی متمرکز کرده بودیم و بازار خوبی هم در آنجا برای خود به وجود آورده ایم. یکی از اهداف ما در زمینه فرش این بوده است که با حفظ اصالت، فرهنگمان را در غالب نقوش اصیل قالی ایرانی و بافت

You are cordially invited to view the precious treasures of Iranian culture, reflected on Isfahan hand woven carpets. The exhibited collection is the result of an innovative devotion to maintain originality by their creator Mr. Feizollah Safdarzadeh Haghghi and his team who would appreciate the pleasure of your company.

Opening: Wednesday 3 February 2010/ 4:30-10 pm

The exhibition will continue until 5 February / Hours: 9:30 am - 10 pm

Add.: No. 243, befor Pasdaran St., FarmaniyeH Ave., FarmaniyeH club

Exhibition of Haghghi carpet

نمایشگاه فرش حقیقی

گنجینه ای از مفاخر ارزنده فرهنگی ایران انعکاس یافته در فرش های دست باف اصفهان حاصل تلاش مستمر و عاشقانه در حفظ اصالت ها و نوآوری جمعی هنرمند و دست اندر کار تولید فرش حقیقی

افتتاحیه: ۱۴ بهمن ماه ۸۸ از ساعت ۱۶:۳۰ الی ۲۲

زمان بازدید: ۱۵ و ۱۶ بهمن ماه ۸۸ از ساعت ۹:۳۰ الی ۲۲

مکان: فرمانیه، نرسیده به پاسداران، شماره ۲۴۳، باشگاه فرمانیه



▲ Carpet name: Isfahan Naghsh e Jahan Square - Size: 225 * 170 cm

▲ نام اثر: تابلو فرش میدان نقش جهان اصفهان ف حقیقی، نقاشی نوروز حقیقی ابعاد: ۲۲۵×۱۷۰ سانتیمتر



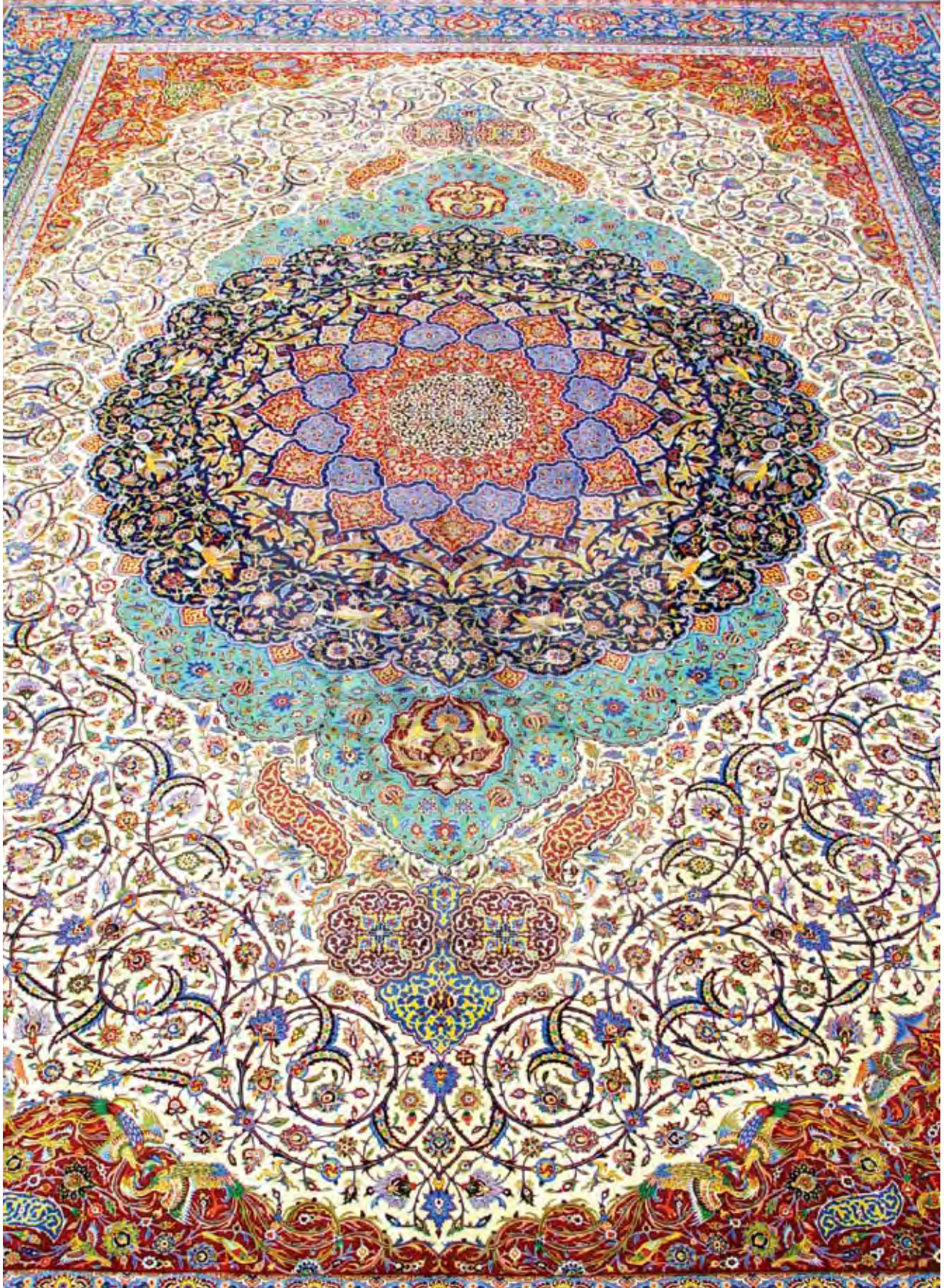
▲ نام اثر: قالی لچک ترنج اصفهان ف حقیقی، ابعاد: ۴۰۰×۳۰۰ سانتیمتر

▲ Carpet name: Isfahan Medallion & Corners - Size: 300 * 400 cm



▲ نام اثر: گل و مرغ اصفهان ف حقیقی، ابعاد: ۱۴۵×۱۰۰ سانتیمتر

▲ Carpet name: Birds and Flowers - Size: 145 * 100 cm



▲ Carpet name: Isfahan Medallion & Corners F. Haghghi
Design by master Rostam Shirazi - Size: 800 *500 cm

▲ نام اثر: قالی لیچک ترنج اصفهان ف حقیقی، طرح مرحوم استاد رستم شیرازی
ابعاد: ۸۰۰×۵۰۰ سانتیمتر

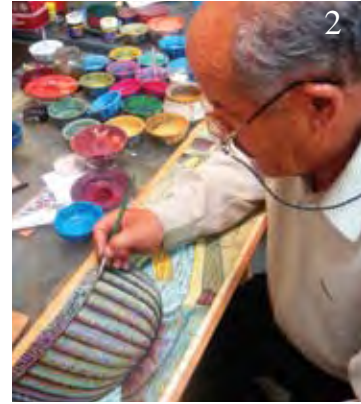
مراحل تولید فرش دستباف اصفهان در کارگاه قالی بافی حقیقی

The report of Ariana Tourist from the process of making handmade carpet of Isfahan in Haghighi's centralized carpet workshop



▲ Painting and dotting phase of carpet model
Master, Jafar Qoli Fadakar, designer and painter

▲ مرحله نقاشی و نقطه کردن نقشه قالی، استاد جعفر قلی فداکار، طراح، نقاش



▲ Painting 3D design, master, Norouz Hafizi

▲ نقاشی طرح های سه بعدی، استاد نوروز حقیقی



▲ Herbal coloring show, master, Feizollah Satdarzadeh Haghighi

▲ نمایشی از رنگرزی گیاهی، استاد فیض ا. صفدر زاده حقیقی



▲ Haghighi's coloring workshop

▲ کارگاه رنگرزی قالی بافی حقیقی



▲ Herbal coloring, red color with rubia

▲ رنگرزی گیاهی رنگ قرمز با گیاه رناس



▲ A skillful weaver weaving the design of textile in a carpet



▲ مرحله هماهنگی رنگ ها در نقشه با کرک های رنگ شده

▲ Homogenization of colors in the model white colored pile



▼ Hanging the pile to be dried

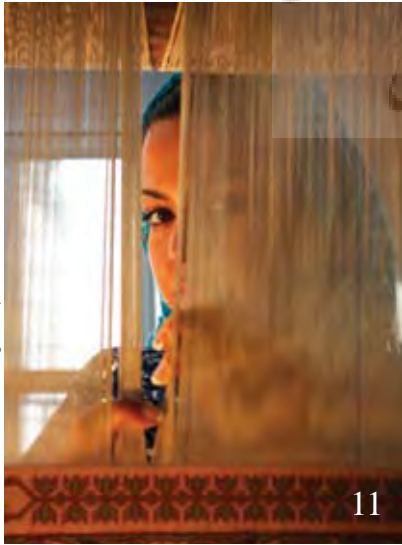


▲ مرحله به چوب زدن کرک های رنگ شده برای خشک کردن



▲ A centralized carpet workshop

▲ نمونه کارگاه قالی بافی متمرکز ف حقیقی



▼ A skillful weaver weaving a carpet

▲ نمونه بافنده ماهر در حال بافت فرش



▲ A skillful weaver weaving the design of the carpet of Prophet Mohammad's altar

▲ نمونه بافنده ماهر در حال بافت طرح فرش محراب محمد رسول .!